

Nr 240.

Av herrar **Persson** i Vinberg och **Sundström** i Skövde,
*om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om bidrag till
vissa kostnader för värtjänstutbildning vid de all-
männa läroverken m. fl. läroanstalter.*

År 1940 infördes efter att under längre tid ha legat nere värtjänstutbildning vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

I det kritiska läge vår försvarsberedskap då befann sig särskilt med hänsyn till tillgången på befäl kan åtgärden anses ha varit motiverad, även om dess reella värde ur försvarssynpunkt i hög grad överskattades. Emellertid måste det i dagens situation med den rikliga tillströmning av befäl, som nu föreligger, och med de möjligheter till gallring, som nu äro för handen, knappast anses påkallat att ur rent militär synpunkt uppehålla dessa övningar. Den utbildning, som ägt rum, torde också kunna anses vara av mycket växlande värde och näppeligen motsvara de kostnader, som det allmänna men främst ett flertal elever få underkasta sig för denna verksamhets uppehållande. Att tillresande elever skola tvingas uppehålla sig en vecka före varje läsårs början i läroverksorten för att drillas i exercis I och några elementära skjutövningar framstår för de flesta målsmän som meningslösa uppostringar. När ej längre behovet av forcerad beredskapsutbildning föreligger, anser man, att den värnpliktstid, som nu är fastställd, är fullt tillräcklig utan att bygga på de färdigheter värtjänstutbildningen till äventyrs kan skänka.

För flickornas del torde också möjligheterna att förvärva utbildning i de stycken, som värtjänsten omfattar, kunna beredas under de numera rikligt utmätta friluft- och idrottsdagarna. Det skulle därigenom bli möjligt att ekonomisera med tid och krafter på ett sätt, som vore till åtnämnelse för alla berörda parter och för själva saken. De möjligheter, som under senare år beretts eleverna att utbyta värtjänsten mot skördearbete, beröra ej denna fråga. Efterfrågan av skolungdom till skördearbete sammanhänger ju med den knapphet på arbetskraft, som i sin tur i stor utsträckning orsakats av inkallelserna till försvarsberedskapen, och när denna lättar upphör givetvis denna efterfrågan. Skulle mot förmodan behov föreligga även under år, som stunda, löses detta problem enklast genom att medge ett visst antal dagars ledighet från skolarbetet för att bereda ungdomen möjlighet att hjälpa till att rädda årets gröda.

Den splittring av skolungdomens intressen, som nu är för handen och som i hög grad bidrager till att göra livet och arbetet både inom och utom skolan onödigt jäktande, skulle kunna till en del övervinnas genom befrielsen

från värntjänsten. Civilförsvaret kallar ungdomen, skytteföreningarna animerade till övningar, hemvärdet lockar med sitt friluftsliv — allt detta är gott och väl så länge det inte lägger beslag på så mycket av tid och krafter att det väsentliga i skolans utbildning och uppfostran blir lidande. Det kan måhända vara skäl att erinra om vilka summor stat, kommun och de enskilda investera i ungdomens högre skolutbildning. Det är alla skäl att se till att det blir avkastning av det kapital vi sålunda lägga ned.

Ur statsfinansiell synpunkt betyder utgiften för värntjänstutbildningen ganska ringa. Men tillhoppa med de kostnader, som få bäras av tusentals målsmän, blir folkhushållets besparing genom indragningen av dessa övningar ej obetydlig, och för den enskilde kunna kostnaderna för resor, kläder och uppehälle vara nog så kännbara.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att punkt 148 under åttonde huvudtiteln i 1945 års statsverksproposition angående ett reservationsanslag å 110 000 kronor för budgetåret 1945/46 såsom bidrag till vissa kostnader för värntjänstutbildning vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter icke måtte bifallas, samt att värntjänstutbildning från och med höstterminen 1945 ej skall anordnas vid ifrågavarande läroanstalter.

Stockholm den 15 januari 1945.

Ragnar Persson,
Vinberg.

Walter Sundström,
Skövde.
